

13 березня минає 50 років з дня смерті видатного вченого, державного і громадського діяча, професора Харківського університету Марина Степановича Дрінова.

М. С. Дрінов народився в 1838 році в Болгарії, що знаходилась тоді під ігом турецьких феодалів. Проникшись ненавистю до іноземних гнобителів і бажанням боротись за визволення рідного народу, він вирішує оволодіти знаннями — важливою зброєю боротьби. Не маючи можливості одержати їх у себе на батьківщині, Дрінов приїжджає спочатку до Києва, а потім в Москву, де в 1865 році закінчив історико-філологічний факультет університету.

Роки навчання, проведені в Києві і Москві, ідейний вплив передової частини російського і українського суспільства, справили могутній вплив на все життя Дрінова. М. С. Дрінов поставив за мету вивчити майже зовсім невідоме в той час історичне життя болгарського народу, щоб, відтворивши славі сторінки його історії, влити в нього нові сили, вдохновити на посилення боротьби за незалежність.

Після закінчення університету Дрінов на протязі кількох років розшукував і вивчав в архівах і бібліотеках Праги, Відня, Рима, Женеви і Будапешта джерела по історії болгарського і інших слов'янських народів. Результатом цієї праці явилось опубліковане в 1865 році у Відні дослідження «Походження болгарського народу і початок його історії», видане болгарською мовою. Автор гаряче доводив тут право болгарського народу на незалежність. Наукове дослідження Дрінова було важливим вкладом в національно-визвольний рух в Болгарії.

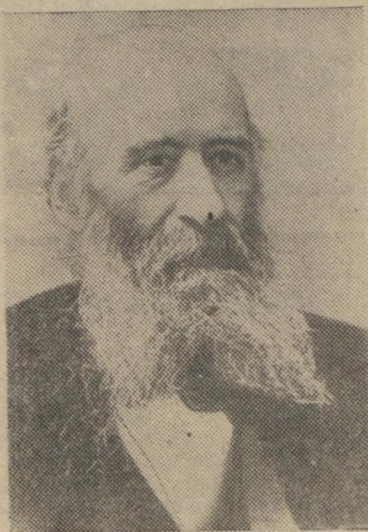
Не обмежуючись тільки науковою діяльністю, М. С. Дрінов в тому ж році стає одним з засновників «Браїльського літературного товариства», діяльність якого по поширенню знань серед болгарського народу зіграла значну роль в боротьбі проти турецьких асиміляторів. Пізніше з цього това-

ДО 50-РІЧЧЯ З ДНЯ
СМЕРТІ М. С. ДРІНОВА

Поборник дружби болгарського народу з росіянами і українцями

риства виникла Болгарська Академія наук.

Ім'я Дрінова набувало все ширшої відомості серед вчених слов'янських країн. В 1871 році він

був запрошений в Харківський університет, який назначив йому спеціальну стипендію на період завершення роботи над магістерською дисертацією. В 1873 році після опублікування в Москві нової великої праці «Заселення Балканського півострова слов'янами» Дрінов займає в університеті кафедру слов'янознавства «В особі М. С. Дрінова, — писав в зв'язку з цим О. О. Потебня, — наш університет одержав крупну вчену силу». Працюючи в університеті, Дрінов опублікував незабаром ще одне цінне дослідження під назвою «Південні слов'яни і Візантія в X віці». Ці праці Дрінова, що не втратили свого

наукового значення і зараз, поставили його в ряд видатних вчених-слов'янознавців.

В 1877 році з початком російсько-турецької війни, що принесла болгарському народу довгождане визволення, Дрінов виїжджає в Болгарію. Він відіграв видатну роль у визволенні своєї батьківщини, в створенні і перших кроках болгарської держави. Він був призначений віце-губернатором Софії, а потім — міністром народної освіти. На цій посаді Дрінов проявив велику турботу про упорядкування і дальший розвиток сітки народної освіти. Він явився ініціатором створення першої в Болгарії публічної бібліотеки, для якої Харківський університет надіслав шість тисяч книг.

Будучи міністром першого болгарського уряду, Дрінов наполегливо боровся за зміцнення зв'язків Болгарії з Росією, рішуче виступав проти посилення впливу в звільненій країні західних держав. Заслугою Дрінова є зокрема те, що столицею Болгарії було вибране не місто Тирново, чого домогалась Австро-Угорщина, а невелике тоді містечко Софія. В пам'ять про це одна з центральних вулиць болгарської столиці і зараз носить ім'я М. С. Дрінова.

В кінці 1879 року, коли виявилось, що вибраний на болгарський престол під тиском Англії, Німеччини і Австро-Угорщини німецький принц Олександр Баттенберг повів антиросійський, реакційний курс. Дрінов відмовився від запропонованого йому поста голови Ради міністрів і, покинувши Болгарію, повернувся в Харків.

Тут в 1881 році він одержав із Болгарії запрошення зайняти пост президента Державної ради. Відмова Дрінова від цієї високої посади була новим актом протесту його проти антиросійської політики керівних кіл Болгарії.

В Харківському університеті Дрінов читав декілька курсів по слов'янознавству і вів інтенсивну наукову роботу. Крім того, він брав активну участь в діяльності «Історико-філологічного товариства» при університеті і на протязі кількох років був його головою.

Харківський університет законно гордиться ім'ям М. С. Дрінова — великого вченого в галузі слов'янознавства, що був членом всіх існуючих тоді в слов'янських країнах академій — Російської, Чеської, Польської і Хорватської. Професор Харківського університету Дрінов є основоположником болгарської історичної науки, автором першої болгарської орфографії, якою користувалися в Болгарії на протязі 22 років, одним з творців болгарської літературної мови.

Життя і діяльність М. С. Дрінова становить яскраву сторінку в історії багатовікових братніх зв'язків болгарського народу з росіянами і українцями.

Г. ПОПОВ,

кандидат історичних наук.